

โครงการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ

เหตุผลความจำเป็นในการจัดตั้งหน่วยงาน

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 บัญญัติว่า **การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ** ประกอบกับข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2556 หมวดที่ 2 มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพครู ข้อที่ 11 ที่จะต้องปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ คำนึงถึงผลที่เกิดแก่ผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และสื่อให้มีประสิทธิภาพเสมอ ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ และในหมวด 3 มาตรฐานการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีมาตรฐานตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณนอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) โดยมีหลักการสำคัญของแผน คือ ยึด “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ สังคมไทยเป็นสังคมคุณภาพ สร้างโอกาสและมีที่ยืนให้กับทุกคนในสังคมได้ดำเนินชีวิตที่ดีมีความสุขและอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ และยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีรับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคนทุกช่วงวัย และเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม

สภากการศึกษา (สกศ.) ได้จัดทำนโยบายและแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2574 เพื่อเป็นแผนแม่บทสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษา โดยเน้น 3 ด้าน คือ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน คนเป็นศูนย์กลางและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม และพัฒนาสู่วิสัยทัศน์ประเทศไทยปี พ.ศ. 2575 (มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน) นอกจากนี้ยังมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ที่มีหลักการสำคัญคือ **“ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา”** ที่มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะหน่วยงานหลักในภาคการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนของประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว ภายใต้วิสัยทัศน์ **“มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข ในสังคม”** สอดคล้องกับแนวคิดของ วิรัช ปญ์ศิโรจน์ ที่มีมุมมองในการจัดการศึกษาให้เด็กไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0 ว่า ต้องทำหน้าที่สอนเด็กโดยปล่อยให้เด็กได้ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ปล่อยให้เด็กกล้าคิดและกล้าที่จะแสดงออก ภายใต้กรอบที่สังคมต้องการหรือยอมรับได้ คิดอะไรใหม่ๆ ได้เสมอมีความคิดสร้างสรรค์ และเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่ง Education 4.0 น่าจะเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญ 3 ปัจจัยคือ 1) การเข้าถึง Internet ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญในการศึกษาและหาความรู้ด้วยตนเองอย่างกว้างขวาง 2) ความคิดสร้างสรรค์ที่หลักสูตรการเรียนการสอนจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนกล้าที่จะคิดนอกกรอบหรือต่อยอดจากตำรา และ 3) การปฏิสัมพันธ์กับสังคม ที่ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เข้าร่วมเป็นประจำ มีการสนับสนุนการทำงานแบบเป็นกลุ่มให้สามารถสร้างและพัฒนางานให้สามารถค้นหาคำตอบต่าง ๆ มาประยุกต์เข้ากับงานที่ทำ สามารถต่อยอดและพัฒนาสิ่งใหม่ๆ ที่เรียกว่านวัตกรรมได้ โดยมีเพื่อน มีเครือข่าย ซึ่งทั้งหมดเป็นคุณสมบัติหลักๆ ของ

บุคลากรที่ตลาดแรงงานในยุค Industry 4.0 ดังนั้นในการที่จะจัดการศึกษาให้นักเรียนในยุคปัจจุบันจึงต้องหาสิ่งที่จะมาพัฒนาองค์ความรู้ที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมและทำงานร่วมกันในสังคมได้ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ จึงเน้นการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างกระบวนการคิดภายใต้หลักของเหตุผลเน้น ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs) ให้สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัต ตลอดจนมีความสามารถทางภาษาที่พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เน้นทางเลือกสำหรับการเรียนรู้วิชาอาชีพทางวิศวกรรม ทางเทคโนโลยีการเกษตร การกีฬาตามความถนัดและความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับบริบทภูมิสังคม สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า อนุรักษ์ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นได้ และพหุสังคม และบริหารจัดการสถานศึกษาให้เป็นต้นแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยทักษิณได้กำหนดแผนการพัฒนามหาวิทยาลัย 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) โดยวิเคราะห์จุดแข็งของมหาวิทยาลัยแล้ว พบว่า มหาวิทยาลัยทักษิณเดิมเป็นวิทยาเขตของวิทยาลัย วิชาการศึกษา ครีเนครินทรวิโรฒ ที่มีความเข้มแข็งมากที่สุดในภาคใต้ และเป็นเลิศด้านการผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และเป็นศูนย์กลางด้านการจัดการศึกษาด้านแบบที่มีคุณภาพ ประกอบกับสภาพปัจจุบันการผลิตและพัฒนาครูจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา ดังนั้นการผลิตและพัฒนาครูจึงต้องยึดตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ.2556 ทั้งนี้เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพครูให้มีความเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยกำหนดให้วิชาชีพทางการศึกษาที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการต่างๆ รวมทั้งการรับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาทุกระดับ ตลอดจนสนับสนุนการศึกษาให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษา ซึ่งในการผลิตและพัฒนาครูที่คณะศึกษาศาสตร์ดำเนินการได้ยึดตามข้อบังคับคุรุสภาที่ได้ให้ความสำคัญในการจัดแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และคำนึงถึงคุณภาพเป็นหลักที่จะต้องผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด มหาวิทยาลัยทักษิณ เป็นหน่วยงานผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก มาเป็นเวลาประมาณ 50 ปี โดยผลิตและพัฒนาครูผู้สอน คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาทั้งระดับการศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา โดยได้รับความร่วมมือจากสถานศึกษาในท้องถิ่นและจังหวัดใกล้เคียง ทำให้การผลิตและพัฒนาครูเป็นที่ยอมรับจากสังคมภายนอกเป็นอย่างมากและเพื่อให้เกิดการพัฒนาให้เกิดความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นตามบริบทสังคมที่เปลี่ยนไป จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีแหล่งเรียนรู้ทางการศึกษาที่เปิดโอกาสให้อาจารย์และนิสิตได้มีการวิจัยทางการศึกษา สร้างนวัตกรรมการศึกษาที่สอดคล้องกับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และสามารถนำนวัตกรรมและการวิจัยไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีนิสิตด้านศึกษาศาสตร์เป็นผู้ที่ได้เรียนรู้วัฒนธรรมทางการศึกษาที่มีองค์ความรู้ที่ชัดเจนผ่านการทดลองปฏิบัติการในสถานการณ์จริง และเป็นผู้ใช้นวัตกรรมที่อาจารย์พัฒนาขึ้น ได้แก่ นวัตกรรมการศึกษาทางด้านภาษา ศิลปศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี และปฐมวัย เป็นต้น ทำให้นิสิตครูมีคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุรุสภาและตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้านศึกษาศาสตร์ เพื่อให้เป็นสถานศึกษาด้านแบบตามแนวปฏิรูปการศึกษาที่สอดคล้องในศตวรรษที่ 21 เน้นการหล่อหลอม สร้างพลเมืองที่มีความรู้ ความดี ความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์และสังเคราะห์ การปรับตัวในสังคมศตวรรษที่ 21 เข้าใจสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีคุณภาพ

โรงเรียนสาธิตจึงเป็นเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพการผลิตครูในด้านการเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนิสิตครู ประกอบกับการคัดเลือกสถาบันผลิตครูเพื่อรับนิสิตทุนครูพันธุ์ใหม่เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

(พ.ศ.2554 – 2563) และจากการประชุมชี้แจงแนวทางการผลิตครูเบื้องต้นในการผลิตครู ที่ได้กล่าวถึง คุณสมบัติของสถาบันผลิตครูไว้เบื้องต้นไว้ว่า 1) เป็นสถาบันผลิตครูที่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีและต้องมีหลักสูตรที่มีคุณภาพที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนจะต้องมีผลงานทางวิชาการ 2) หลักสูตรได้รับการรับรองจากสำนักงานคุรุสภา 3) ผลการประเมินระดับหลักสูตรและระดับคณะอยู่ในระดับดีขึ้นไป 4) มีหอพักเพื่อการเรียนรู้และมีกิจกรรมบ่มเพาะความเป็นครู และ 5) มีโรงเรียนสาธิตที่เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 รวมถึงมีสถานศึกษาเครือข่ายที่มีคุณภาพในการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้แก่นิสิต และสอดคล้องตามนโยบายองค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น “คนมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีการจัดการศึกษาพัฒนาแบบมีส่วนร่วม” โดยมีนโยบายด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านเศรษฐกิจ ด้านสวัสดิการสังคมและการสังคมสงเคราะห์ ด้านการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านกีฬา ด้านการศึกษา และด้านสาธารณสุข

นอกจากนี้แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบมีแนวโน้มที่จะให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นหลักในการดูแลและพัฒนาวิชาชีพครูร่วมกัน ประกอบกับมหาวิทยาลัยทักษิณได้ดำเนินการกำหนดแผนการก่อตั้งศูนย์ความเป็นเลิศในการพัฒนาครูภาคใต้ ในปี พ.ศ.2562 การที่จะทำ**ให้บรรลุเป้าหมาย**ได้นั้นจำเป็นต้องใช้ฐานจากงานวิจัยทางการศึกษาที่คณาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์และคณะผลิตร่วมที่คิดค้นนวัตกรรมทางการศึกษา และสามารถนำไปใช้ในโรงเรียนสาธิต ตลอดจนนำองค์ความรู้ที่ผ่านการวิจัยและพัฒนาจากโรงเรียนสาธิตไปสู่การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และเป็นแหล่งค้นคว้าทดลองนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาเป็นต้นแบบให้นิสิต ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้เรียนรู้ เป็นการขยายองค์ความรู้สู่การนำไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเป็นประโยชน์ทางการศึกษา และส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาประสบความสำเร็จ โดยมีโรงเรียนสาธิตเป็นแหล่งวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมทางการศึกษา เป็นแหล่งเรียนรู้ ฝึกฝนประสบการณ์และบ่มเพาะที่มีความเข้มแข็ง เป็นศูนย์ผลิตและพัฒนาครูที่มีความเป็นเลิศด้านการศึกษาและได้รับการยอมรับ ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ และเน้นการเป็นผู้ประกอบการทางสังคม (Social Entrepreneur) โดยให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดในการริเริ่มดำเนินธุรกิจด้วยตนเอง ตามบริบทและอัตลักษณ์ภาคใต้ บนฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันประกอบด้วยทักษะพื้นฐาน ดังนี้ 1) เน้นการใช้นวัตกรรม (Innovation) เป็นการนำเอาแนวความคิดใหม่หรือการนำประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่แต่เดิมมาใช้ในรูปแบบใหม่ เพื่อทำให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือการทำในสิ่งที่แตกต่างจากคนอื่น 2) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creativity) 3) เน้นการพัฒนาทักษะความชำนาญ (Skill Based) และ 4) มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ (High Potential Entrepreneur)

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว มหาวิทยาลัยทักษิณ ได้วางแผนและเตรียมการจัดตั้งโรงเรียนสาธิต โดยดำเนินการให้สามารถเปิดรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เข้าเรียนได้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2564 เป็นต้นไป จะดำเนินการจัดตั้งที่วิทยาเขตพัทลุง